

naar, eller den Maade, hvorpaa det skal ske. Det kan koste ret betydelige Beløb alt efter de vekslende Vekselkurser. Imidlertid tvivler jeg ikke om, at vor dygtige Statsgældsdirektør vil vide at drage det hjem paa et Tidspunkt, som er hensigtsmæssigt, og under de Former, der ere de billigste. Dog vil jeg henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa, at der mulig kan indvindes et ikke ubetydeligt Beløb ved at tage de 20 Millioner, altsaa Halvdelen af Laanet, hjem paa det samme Tidspunkt, som Laanet i England, det foreløbige Veksellaan, skulde betales tilbage. Det er sandsynligt, at det vil være fordelagtigt.

Der er ytret Tvivl om, hvorvidt det var den hensigtsmæssigste Tid, Laanet blev stiftet paa. Jeg er fuldstændig enig med det ærede 7de Medlem for 6te Kredse (Hey) i, at Tidspunktet var rigtigt. Havde vi stiftet Laanet i Foraaret, var det utvivlsomt blevet dyrere. Det sidste Statshypotekbanklaan, der omtrent er 1 Aar gammelt og som giver den fineste Sikkerhed, som vi overhovedet have, blev taget til en Kurs af $94\frac{1}{2}$ og 4 pCt. Rente, der er altsaa sket en betydelig Forandring siden den Tid. Hvorledes det vil stille sig i Fremtiden, er vanskeligt at sige, man maa jo ikke gerne give sig af med at være Profet. Men det er i Finans Kredse en fastslaaet Sætning, at Efteraaret er den uheldigste Tid at stifte Laan paa, saa styrte alle Fordringer om Laan ind paa Pengemarkedet. Det forekommer mig derfor, at Finansministeren har grebet rigtigt ved at udsætte det saa længe som muligt, inden Finansmændene tage Ferie og inden Efteraaret.

Endnu vilde jeg gerne omtale et Forhold, der er berørt et andet Sted af den højtærede Finansminister, og som ogsaa fra anden indflydelsesrig Side er fremdraget i Forbindelse med denne Sag, nemlig at Landets Velstand er saa stor, at det meget godt kan bære de nuværende Byrder og mere til. Landets Nationalformue blev opgjort til et Beløb af $7-7\frac{1}{2}$ Milliarder ved Aaret 1900, og Finansministeren antog, saa vidt jeg mindes, at den var stegen med over 1 Milliard siden da. I Forhold dertil er den Gæld, Landet har, ikke saa stor. Ganske vist skylder Landet

700 Millioner Kr. mere, end det har til gode, og i Forhold til Nationalformuen er det jo knap 10 pCt. Men det, jeg vil gøre opmærksom paa, er, at om end disse Tal, der ere beregnede af Statistisk Bureau, ere rigtige, kan man ikke deraf slutte noget om Landets Evne til at bære finansielle Byrder. Der er nemlig visse Ejendommeligheder ved Velstanden her i Landet. Ganske vist staar Danmark i Henseende til Nationalformue i første Række af civiliserede Nationer; men Indkomsterne ere forholdsvis langt mindre. Det skyldes den Omstændighed, at den langt overvejende Del af Nationalformuen er Landbrugsformue, der, som bekendt, forrenter sig mindre end de fleste andre Formuer. Dette fremtræder, naar vi f. Eks. sammenligne Danmark med Norge. Vor Nationalformue er 2—3 Gange saa stor som den norske, men paa Indkomsterne er der ikke nær saa stor Forskel. I Norge skyldes den overvejende Del af Indtægterne umiddelbare Arbejdsindtægter. Noget lignende gælder ogsaa Tyskland og Sverige. Vi kunne blot tænke paa noget saadant som Fiskeriet. Den norske Fisker, der pløjer Oceanet, har Marken fri, medens den danske Landmands Arbejdsfelt er en Kapital, der slet ikke behøver at give større Indtægt. Denne Ejendommelighed ved danske Forhold bevirker, at Nationalformuens Størrelse ikke har saa stor Betydning for Velstanden, som man skulde have troet. Et andet Forhold, der har nogen Indflydelse i saa Henseende, er dette, at uforholdsmæssig meget af den danske Velstand ligger i de brede Lag forneden. Ærede Medlemmer, der have rejst i Udlandet, og som herhjemme have hørt, at Danmark hører til de rigeste Lande, have sikkert i mange Tilfælde undret sig over de mange Millionærer, man ser i Udlandet, medens man her ikke ser de Formuer. Men i de Lande ligger Formuen oppe i Spidsen, medens den her ligger forneden, i Mellemstanden, overhovedet i de nedre Lag og i Mellem-lagene. Dette har imidlertid en ikke ringe Betydning for, hvad Skatterne kunne indbringe. Forbrugsskatterne kunne indbringe overordentlig meget her i Landet, fordi de ramme ogsaa nedadtil. Men de Skatter, der som Indkomstskatten hvile paa den forholdsvis øverste Spids, indbringe for-